

PALIVA		včera	předtýd.
Pramen: Burzy, CCS, Patria			
Benzin	40,76	40,39	38,62
Nafta	44,02	43,72	42,92

BURZY		index	změna %
Nikkei 225	26 401,25	-2,64	
Hang Seng	16 832,36	-2,23	
FTSE 100	6 902,70	-0,81	
DAX	12 213,39	-0,49	
CAC 40	5 830,64	-0,17	
WIG 20	1 382,00	0,17	

18%
O tolik se oproti září minulého roku zvedly ceny. Meziměsíčně je to o 8 %.

Poláci za elektřinu zaplatí půlku toho co Češi

VARŠAVA Polská vláda představila maximální ceny u dodávek elektřiny pro domácnosti, malé a střední podniky a sociální instituce, jako jsou například školy, sirotčince a nemocnice.

U domácností by měla od začátku prosince do konce příštího roku platit maximální cena 693 zlotých (zhruba 3 500 Kč) za megawatthodinu (MWh), u malých a středních podniků a sociálních institucí 785 zlotých za MWh. Vláda již dříve uvedla, že v příštím roce zmrazí ceny elektřiny pro domácnosti na letošních úrovních. Toto zmrazení se bude v základní podobě vztahovat na roční spotřebu do dvou megawatthodin. U rodin s třemi a více dětmi a u zemědělců bude roční limit činit tři megawatthodiny. Včera ohlášený nový strop 693 zlotých za MWh se má vztahovat na elektřinu nad stanoveným limitem spotřeby.

U malých a středních podniků a sociálních institucí se bude ohlášený cenový strop 785 zlotých za MWh vztahovat na veškerou spotřebu elektřiny. Polská ministryně životního prostředí Anna Moskwová uvedla, že náklady na cenové stropy by měly hradit primárně energetické společnosti, a to na základě vzorce, který bude zohledňovat náklady na paliva, emisní povolenky a další náklady.

S rostoucími cenami elektřiny má problém téměř celá Evropa. Pro porovnání, česká vláda stanovila u elektřiny cenový strop 6 000 Kč za MWh, který bude platit po celý příští rok. Cenový strop pro domácnosti, firmy připojené na nízké napětí a veřejné služby bude platit bez ohledu na spotřebu. Malé a střední firmy připojené na vysoké a velmi vysoké napětí budou mít cenový strop stanovený na 80 procentech nejvyšší spotřeby za posledních pět let. (ČTK)

Průzkum Prazdroje

Třetina hospod neví, jestli přežije

Třetina hospod a restaurací, kam Plzeňský Prazdroj dodává pivo, si zejména kvůli energetické krizi není jistá svoji existencí. Skončit je rozhodnuto jedno procento z nich. Vyplývá to ze zářijového průzkumu mezi 5 500 provozovny. Největší pivovar v zemi dodává svá piva do 20 000 podniků, což jsou dvě třetiny celkového počtu restaurací a hospod v ČR. (ČTK)

Inflace je zase rychlejší. Do konce roku přidá

Do vážných problémů se mohou dostávat hlavně **sociálně nejslabší.**

➤ Pokračování ze str. 1

Ceny rostou téměř ve všech odvětvích spotřebitelského koše. „Firmy po tradičně nepřilíživých prázdninách opět propasly zvýšením vstupů v čele s energiemi do ceny produktů a služeb, což se projevuje na koncových cenách pro spotřebitele. Růst bude pravděpodobně v dalších měsících ještě pokračovat i vzhledem k tomu, že teprve začíná nákladná topná sezona.

Alternativou je pro firmy přerušovat nebo ukončovat provoz, což se už také děje,“ přidává pohled do firemního sektoru Jan Hadrava, ředitel strategického poradenství PwC Česká republika.

Inflace stoupne k 19 procentům

I přes zářijové zrychlení růstu cenové hladiny na trhu panuje shoda, že se inflace v tuzemsku blíží vrcholu. Za celý rok by měla podle odhadů analytiků dosáhnout v průměru 16 až 17 procent.

„Poptávkové inflační tlaky se již vyčerpaly a nyní naopak bude výrazný útlum domácí poptávky inflaci brzdit. Nabídkové faktory jsou už do značné míry do inflace zahrnuté,“ říká hlavní ekonom Deloitte David Marek. Podle něj ale firmy stále mají vysoká inflační očekávání, což bude komplikovat návrat k nízkým hodnotám inflace.

Inflaci přesahující 19 procent ještě letos očekává Jan Bureš, hlavní ekonom Patria Finance. „Neměla by tomu zabránit ani kombinace úsporného energetického tarifu a cenových stropů pro plyn a elektřinu, protože jsou nastaveny relativně vysoko. Inflační tlaky bude postupně mírnit odezdnání efektu drahých pohonných hmot a imputovaného nájemného,“ předpokládá.

K centrální bankou očekávané dvacetiprocentní metě se však inflace podle hlavního ekonomy Banky Creditas Petra Dufka letos

„Firmy mají stále vysoká inflační očekávání. To komplikuje návrat k nízkým hodnotám inflace.“

už s největší pravděpodobností nedostane.

Cenové stropy nepomůžou

Energie budou představovat velké inflační riziko i v dalších měsících. „Jsou sice zastropované, avšak k onomu stropu ještě úplně nevyšplhaly. Zároveň se drahé energie stále více přelévají do cen zboží a služeb prodávaných na trhu. Proto jejich inflační potenciál není zcela vyčerpán, a bude proto tlačit inflaci dál nahoru,“ upozornil Dufek.

„Průměrné spotřebitelské ceny elektřiny a plynu jsou nyní pravděpodobně o 25 až 30 procent nižší oproti výši vládou představených cenových stropů,“ doplnil Martin Gürtler, ekonom Komerční banky.

I přes poměrně překvapivé zrychlení se cenová hladina nachází 2,4 procenta pod prognózou České národní banky. To nahrává holubičí většině v bankovní radě, aby úrokové sazby nezvyšovala.

„Zářijová inflace nedává důvod měnit názor převažující části bankovní rady ČNB, která na posledních dvou zasedáních hlasovala pro neměnné sazby. Očekáváme tedy, že ČNB bude nadále držet základní sazbu na sedmi procentech,“ uvedl Patrik Rožumberský, ekonom UniCredit Bank.

Evropa Česku šlape na paty V uplynulých měsících Česko bojovalo s vyšší inflací, než měla většina Evropy, hůře na tom bylo už jen Pobaltí. Nyní se situace mění. Meziroční tempo růstu spotřebitelských cen v zemích používajících společnou měnu v srpnu poprvé od jejího zavedení dosáhlo deseti procent, dvoucifernou inflaci už má více než polovina eurozóny.

V Nizozemsku za jediný měsíc vzrostla inflace o 3,4 procentního bodu na 17,1 procenta. Podobně dramatická byla situace třeba i v sousedním Německu nebo Rakousku. Lépe na tom nebyla ani Litva, která v srp-

nu vykázala meziroční růst cen ve výši 22,4 procenta a oproti červencovým číslům bylo tempo zdražování o jeden procentní bod vyšší.

Situace není růžová ani v zemích mimo eurozónu. Míra inflace v Maďarsku v září vystoupila na 20,1 procenta, zatímco o měsíc dříve byla na hodnotě 15,6 procenta. V zemi se zvyšují zejména ceny energií, meziročně jsou dražší o 62,1 procenta. Země má přitom nejvyšší úrokové sazby z celé Evropské unie. Na konci září tamní centrální banka zvýšila základní úrokovou sazbu na třináct procent.

Odborníci upozorňují, že evropské země ještě nemusí mít kolem inflace vyhráno a mnozí očekávají další nárůst během podzimu. I někteří dodavatelé energií již dopředu oznámili nové ceníky pro koncové odběratele.

„Z meziročního hlediska by mohla inflace dále růst a dosáhnout svého maxima na konci tohoto roku. Rychlost poklesu bude v dalších týdnech mimo jiné záviset na inflačních očekáváních domácností a firem. Svou zásadní roli zde bude hrát i centrální banka, respektive její měnová politika,“ doplnil analytik společnosti Deloitte Filip Pastucha.

— Sabina Ali
S přispěním Jiřího Laciny

Německý strop na plyn ohrožuje pozici českých firem

Německá expertní komise přišla během pondělí s návrhem, který má firmám pomoci s řešením vysokých cen plynu. Tamní průmyslové podniky by mohly už od ledna platit sedm centů (1,7 koruny) za kilowatthodinu až do výše 70 procent průměrné roční spotřeby. Tím, že německá podpora převyšuje tu českou, mohla by ohrozit konkurenceschopnost tuzemských firem.

„Pokud se německá vláda rozhodne zastropovat ceny plynu podle návrhu expertní komise, bude to pro Českou republiku znamenat velkou konkurenční nevýhodu. Lze navíc očekávat, že s podobnými opatřeními budou Německo brzy následovat i další země. I proto českou vládu stále varujeme před vážnými následky, pokud se

k podobným opatřením také neuchýlí. Nelze déle čekat,“ řekl Bohuslav Čížek, který je ředitelem Sekce hospodářské politiky Svazu průmyslu a dopravy.

Němci utratí sedmkrát více

Do konečné ceny pro německé firmy se mohou ještě promítnout poplatky, které se v různých průmyslových provezech liší. I tak je navrhovaná podpora bezprecedentní.

„Německé rozdávání je neporovnatelné nejen s tím českým, ale nemá obdob v podstatě nikde na světě. Oproti českým 1,2 procenta hrubého domácího produktu má německá vláda utratit 8,4 procenta HDP, tedy sedmkrát více. To je, jako by česká vláda chtěla na podporu utratit 480 miliard korun. Německo ale na druhou stranu udržo-

valo svoje finance zdravé před pandemií a nezdlužovalo se tolik v dobách hospodářské konjunktury jako třeba právě Česko. Vytvořilo si polštář, o kterém české vlády vždy jen mluvily,“ vysvětluje hlavní ekonom společnosti Natland Petr Bartoň.

Jedna kilowatthodina by tak německé firmy mohla už brzy vyjít v přepočtu na 1,7 koruny. Česká vláda ale zastropovala ceny plynu jen na úrovni 2,50 koruny, a to ještě bez daně z přidané hodnoty. Německý návrh se od toho českého odlišuje i v tom, že myslí i na velké podniky. Cenové stropy na plyn v Česku se totiž týkají jen malých a středních firem, což je podle expertů problém.

„Přestože je Česko zemí s nejsilnějším zastoupením energeticky ná-

ročného zpracovatelského průmyslu v Evropské unii, dosavadní řešení pro místní firmy těžce pokulhá. Navíc s ním byly spojeny neúnosné průtahy,“ uvedl pro iDNES.cz předseda představenstva Asociace malých a středních podniků Josef Jaroš.

Někteří odborníci si ale myslí, že ohlášená německá podpora může narušovat pravidla hospodářské soutěže v Evropské unii. Veřejná pomoc pro malé a střední podniky totiž podle nich může být takřka neomezená, ale pro ty velké mají platit jasně stanovená pravidla.

„Máme pochybnosti o tom, zda německé kroky pokryje dočasný krizový rámec Evropské komise a zda s ním nejsou v rozporu. V tomto smyslu Německo zajisté jedná s Evropskou komisí, aby svůj

záměr mohlo realizovat. Pokud to bude umožněno Německu, je na místě uvažovat o obdobné pomoci českému průmyslu. Jestliže by česká vláda v reakci na německé kroky nepřistoupila k adekvátní pomoci velkodobývatelům, bude český průmysl v přímém ohrožení a vystaven bezprostřední diskriminaci,“ tvrdí tajemnice Energetické sekce Hospodářské komory České republiky Lenka Janáková.

Evropský průmysl skončí v cizině

I proto zaznívá názor, že Německo návrh své expertní skupiny v plné míře nepodpoří. „Je zajímavé pozorovat, že Němci vždycky něco ohlásí, ne vždy to potom naplní. Evropská pravidla jasně říkají, že pomoc pro malé a střední firmy může být neomezená, ale pro ty velké jsou

přesně daná pravidla. Proto čekám, že realita bude trochu jiná,“ myslí si Tomáš Prouza, který je prezidentem Svazu obchodu a zároveň členem poradního týmu ministra průmyslu Jozefa Sikely.

Konkurenceschopnost firem v Evropě nyní podle ekonomů do velké míry závisí hlavně na úrovni cenového stropu a míře státní pomoci. I tak ale nejspíš alespoň část evropského průmyslu skončí v zahraničí. Důvodem je tlak na dekarbonizaci.

„K radikální změně rétoriky ohledně dekarbonizace nedojde, a je proto jisté, že část evropského průmyslu nenávratně skončí v zahraničí. V zemích s menším důrazem na ekologizaci a s mnohem vyššími měrnými emisemi,“ říká ředitel strategie EGU Brno Michal Macenauer.

— Jiří Lacina, Sára Mazúchová